

Pöytäkirja

23.6.2025

VN/35965/2023;
YM030:00/2024

Kiertotalouslakityöryhmän 7. kokous

Aika: ke 18.6.2025 klo 09.00–15.00

Paikka: kh Jakovara, Mariankatu 9 / Teams

Osallistujat paikan päällä:

Jarmo	Muurman	ympäristöministeriö, <i>pj. aamupäivä</i>
Anna-Maija	Pajukallio	ympäristöministeriö, <i>pj. iltapäivä</i>
Jussi	Kauppila	ympäristöministeriö
Olli	Laukkanen	ympäristöministeriö
Taina	Nikula	ympäristöministeriö
Sirje	Stén	ympäristöministeriö
Riitta	Levinen	ympäristöministeriö
Titta	Nieminen	ympäristöministeriö
Anna	Häggman	ympäristöministeriö
Helmi	Huoviala	ympäristöministeriö
Jenni	Lehtonen	ympäristöministeriö
Sirkku	Jaakkola	ympäristöministeriö
Tarja	Anttonen	Kierrätysteollisuus ry
Petrus	Kautto	Suomen ympäristökeskus
Hanna	Salmenperä	Suomen ympäristökeskus
Tiina	Vermaete	Pirkanmaan ELY-keskus
Tuulia	Innala	Suomen Kuntaliitto ry
Erno	Mähönen	työ- ja elinkeinoministeriö

Osallistujat etänä:

Pia	Kärki	ympäristöministeriö
Johanna	Routio	ympäristöministeriö
Titta	Berlin	maa- ja metsätalousministeriö
Mika	Heinonen	Pirkanmaan ELY-keskus
Mika	Honkanen	työ- ja elinkeinoministeriö
Mikko	Paunio	sosiaali- ja terveysministeriö
Marko	Nurmikolu	Suomen Kuntaliitto ry
Pirita	Lindell	Teknoliateollisuus ry
Eero	Jalava	Sitra
Pekka	Tommola	Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK
Reetta	Orsila	sosiaali- ja terveysministeriö
Jussi	Nikula	WWF
Matias	Penttilä	Kivo
Pia	Högmänder	Suomen ympäristökeskus
Jenna	Kotilehto	Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK
Johanna	Niemistö	Suomen ympäristökeskus
Jaana	Mäenpää	Pirkanmaan ELY-keskus
Tiina	Toivonen	Suomen Yrittäjät ry

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Jarmo Muurman avasi kokouksen klo 09.00.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

Käytiin läpi kokous- ja sijaisuuskäytäntöjä. Todettiin, että jatkossa toiveena olisi, että kultakin taholta on yksi edustaja (lähtökohtaisesti jäsen) paikan päällä kokouksissa ja toinen (varajäsen) voi osallistua tällöin etänä. Pyydetään myös, että vain yksi edustaja hoitaa kaikki osallistujatahon puheenvuorot kokouksissa. Mikäli on tarpeen perustellusta syystä tietyn tahon jonkin kolmannen henkilön (ei jäsen eikä varajäsen) osallistua kokoukseen, tulee siitä olla yhteydessä Titta Niemiseen ennen kokousta.

Hyväksyttiin esityslista. Todettiin, että aamupäivän puheenjohtajana toimii Jarmo Muurman ja iltapäivän puheenjohtajana Anna-Maija Pajukallio.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. KierrePohi-hankkeen välitulokset (Selvitys kierrätyksen edistämisestä ja jätteenpolton hillinnästä) - Esitys, Hanna Salmenperä, Syke

Hanna Salmenperä esitteli alustavia tuloksia kierrätyksen edistämistä ja jätteenpolton hillintää koskevasta selvityksestä (KierrePohi). Käytiin läpi taustoitusta ja kierrätyksen nykytilannetta sekä ohjauksen tarvetta. Hanna esitteli tarkastelussa olleita ohjauskeinovaihtoehtoja: 1) velvoite lajitella sekajätettä ennen polttoa, 2) nykyistä tiukempi kielto polttaa kierrätyskelpoista jätettä ja 3) kielto/rajoitukset erilliskerätä energiajätettä. Selvitys koskee näiden ehdotusten vaikutusten arviointia sekä sitä, tunnistetaanko samoja tavoitteita tukevia muita ohjauskeinoja. Hanna esitteli alustavia huomioita vaikutusten arvioinnista. Todettiin, että ohjauskeinot 1 ja 2 perustuvat olennaisesti sen määrittämiselle, mitä tarkoitetaan kierrätykseen tai uudelleenkäyttöön valmisteluun sopivalla jätteellä. Päätelmänä todettiin, että ohjauskeinoilla on sekä positiivisia että negatiivisia vaikutusmahdollisuuksia kierrätyksen lisäämiseen ja polton hillintään, mutta tarvitaan todennäköisesti muita samanaikaisia keinoja vahvistamaan positiivisia vaikutuspolkuja – valvonta ja neuvonta ovat keskeisessä roolissa. Jätetuollon toimintaympäristön kannalta merkittäviä muutospolkuja olisivat ohjauskeinot 1 ja 3. Todettiin myös, että tarkastellut ohjauskeinot ovat osin päällekkäisiä.

Keskustelussa ohjauskeinoista nostettiin esiin tarve ottaa huomioon EU:n päästökauppa tarkastelussa, mihin vastattiin, että tämä sisältyy selvityksen osa-alueeseen II. Pohdittiin myös valvonnan merkitystä mahdollisten ohjauskeinojen toteutuksessa sekä ohjauskeinojen päällekkäisyyttä ja mahdollista rinnakkaisuutta. Kiinnitettiin huomiota kansalaisten lajittelumotivaatioon sekä tarpeeseen saada tehostettua erityisesti biojätteen lajittelua. Nostettiin lisäksi esiin tuhoeläimet ja niiden vaikutukset terveyden kannalta sekä jätteen tuonnin mahdolliset positiivisetkin vaikutukset.

Todettiin, että selvityksen ensimmäinen osa valmistuu elo-syyskuussa ja toinen osa, jossa käsitellään erityisesti taloudellisen ohjauksen vaihtoehtoja, jätteenpolton hillintää, sekä EU:n päästökauppaa, valmistuu vuoden loppuun mennessä. Sovittiin, että palataan syksyllä tarkemmin kokonaisuuteen.

4. Sääntelytaakan ennaltaehkäisy ja vähentäminen

- Esitys, Erno Mähönen, TEM

Erno Mähönen esitteli sääntelytaakan keventämistä ja yksi sisään yksi ulos -periaatetta osana hallitusohjelman toimeenpanoa. Tavoitteena on purkaa 300 kansalaisia tai yrityksiä arjessa haittaavaa normia. Kiertotalouslakihankkeen yhteydessä on mahdollisuus tarkastella edellä mainittuja sujuvoitamiskeinoja. Erno esitteli sääntelytaakkaan liittyviä määritelmiä (aineellista ja hallinnollista) ja sääntelytaakkalaskuria.

- Alustus, YM, Jussi Kauppila

Jussi Kauppila piti aiheeseen liittyen kommenttipuheenvuoron kiertotalouslain valmistelun näkökulmasta. Pääosa hallinnollisesta taakasta tulee EU-sääntelyn kautta ja yhdyskuntajäte- ja tuottajavastuupuoella on paljon kirjanpito- ja raportointivelvoitteita. Todettiin, että EU-tasolla on käynnissä komission valmistelemia omnibus-aloitteita, jotka ehdittäneen ottaa huomioon lain valmistelussa. On kuitenkin huomattava, että merkittävä osa kiertotalouden liiketoiminnasta edellyttää sääntelyä ja nimenomaan turhan taakan poistaminen on tärkeää. Tietyissä mielessä sääntely aiheuttaa aina jonkin verran taakkaa, ja olennaista on hyvä hyötysuhde tavoitteisiin pääsemiseksi. Todettiin, että myös

yleisemmin olisi pyrittävä hallinnollisen taakan keventämiseen, ei vain yritysten osalta. Valmistelutyössä keskityttäneen siihen, mitä kevennettävää ja selkiytettävää nykyisessä jätelaissa on ja miten puolestaan uuteen kiertotalouslakiin saadaan sellaiset ohjauskeinot, jotka tuottavat tuloksia, mutta eivät tuo liikaa taakkaa, mm. tavoitteiden asettamisen ja suunnitelmien kautta. Todettiin myös, että jätehuollon ja kiertotalouden alalla on pitkään ollut jatkuva muutostahti käynnissä, mikä sekin osaltaan lisää taakkaa muutos- ja siirtymäkustannusten muodossa.

Keskustelussa tiedusteltiin norminpurkujen analysoimisen aikataulusta muuten kuin tässä lakihankkeessa. Kiinnitettiin myös huomiota lainsäädännön aiheuttamiin erilaisiin yhteiskunnallisiin hyötyihin taakka-arvioinnin vastapainoksi. Tuotiin myös esiin, että yritysten sääntelytaakan vähentäminen ei saisi lisätä valvontaviranomaisten taakkaa.

5. Alustus tiedonhallintaosion kehittämiseen, YM, Jenni Lehtonen

- Kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteet
- Rekisterisääntely
- Siirtoasiakirjavelvoitteet
- Jätetiedon julkisuus ja saatavuus

Jenni Lehtonen esitteli yleisesti tekeillä tai suunnitteilla olevia muutosehdotuksia sekä mahdollisia uusia sääntelyitä teemaan liittyen.

6. Hapa-jäte -hankkeen tulokset (Hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan yhdyskuntajätetiedon parantaminen ja hallinta)

Esitys, Hanna Salmenperä, Syke

Hanna Salmenperä kertoi Hapa-jäte -hankkeen taustasta ja selvityksen tavoitteesta. Tarpeellista olisi saada tarkempaa tietoa yhdyskuntajätteen alkuperästä ja koostumuksesta ja selvittää, millaista yhdyskuntien hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätemäärätietoa sekä yhdyskuntien sekajätekoostumustietoa olisi perusteltua ja mahdollista koota osaksi valtakunnallisia ympäristötietojärjestelmiä ja miten tietojen kokoaminen voitaisiin toteuttaa. Hankkeessa selvitetään ja arvioidaan sekä jätemäärien että sekajätekoostumustiedon raportoinnin vaihtoehtoja todettujen tietoaukkojen paikkaamiseksi. Teemoina ovat 1) ei-ympäristöluvallisten toimijoiden yhdyskuntajättemäärä tietojen (ml. pakkausjätteet) kirjanpito- ja raportointivelvoite sekä 2) seka- ja energijätteiden koostumustutkimukset - raportointivelvoite. Ensimmäisen teeman osalta alustavana päätelmänä todettiin, että tarkastellut raportointivelvoitteet aiheuttavat hallinnollista taakkaa. Kuitenkin havaitut jätetietopuutteet rasittavat jätehuollon suunnittelua ja läpinäkyvyyttä. Ehdotuksissa olisi iso käynnistysvaiheen kustannus ja taakka, mutta pitkällä aikavälillä voi helpottaa jätehuollon päätöksentekoa ja toimien seuranta. Toisen teeman osalta alustavana päätelmänä todettiin, että koko yhdyskuntajätettä (ei eritellysti kotitalouksien ja muiden toimintojen sekajätteet) koskevaa koostumustietoa tarvitaan ja myös tarkempaa sääntelyä tarvitaan koostumustutkimusten toteuttamisesta. Energijätekoostumuksen selvittämiseen ei puolestaan ole erillistä tarvetta vaan satunnaiset tutkimukset riittävät. Käytiin läpi myös säätelyn mahdollista muotoilua.

Keskustelussa pidettiin tärkeänä raportoinnin tekemistä ja tutkimustiedon kartuttamista teemasta, mutta tuotiin myös esiin merkittävät hallinnollisen taakan haasteet. Nostettiin esiin green deal -sopimusten tekeminen yhtenä mahdollisuutena, mutta todettiin myös, että tähän mennessä vapaaehtoisuus ei ole tuottanut toivottuja tuloksia, eivätkä kaikki green deal -sopimuksetkaan ole näyttäytyneet tuloksellisina. Keskusteltiin myös EU-sääntelyn velvoittavuudesta eri sääntelyasteilla.

Todettiin, että selvitys valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Lounas klo 11.30–12.15

7. Siirtoasiakirjavelvoitteet - Alustus, Jenni Lehtonen YM

Jenni Lehtonen alusti yleisesti siirtoasiakirjavelvoitteista ja muutostarpeiden taustasta. Käytäntö ja selvitykset osoittavat, että siirtoasiakirjoja jää laatimatta ja tietoja toimittamatta rekisteriin.

- Esitys: SIIRTO-rekisterin käyttömäärät, Pia Högmänder, Syke

Pia Högmänder esitteli SIIRTO-rekisterin käyttömääriä, siirtoasiakirjojen määriä sekä niiden kehitystä ja jakautumista jäteryhmittäin. Käytiin läpi huomioita tietojen laadusta kuten duplikaatit ja kirjausvirheet, ja esiteltiin lisäksi SIIRTO- ja YLVA-rekisterien vertailua sekä SIIRTO-rekisterin tietoja saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta.

- Muutostarpeiden esittely, Jenni Lehtonen YM

Jenni Lehtonen esitteli ehdotuksia säädösmuutoksiksi siirtoasiakirjavelvoitteiden vastuiden osalta. Vaihtoehtoissa vastaanottajalla olisi joko toissijainen velvoite laatia siirtoasiakirja jätteen vastaanoton yhteydessä taikka velvoite ilmoittaa SIIRTO-rekisteriin, että siirtoasiakirjaa ei ole tehty niissä tilanteissa, joissa siirtoasiakirjaa ei ole laadittu, kun jäte luovutetaan vastaanottajalle. Muun ohella käytiin läpi ehdotuksia säädösmuutoksiksi koskien siirtoasiakirjavelvoitteiden ulosrajauksia tilanteissa, jossa kyseessä on ei-ammattimainen kuljetus tai kuljettaminen ei-ammattimaiseen keräykseen.

Keskustelussa nostettiin esiin, että jätteen haltijalla tulisi olla selkeä rooli koko jätteen elinkaaren ajan sekä toivottiin yleisesti lisää toimijoille kohdennettua koulutusta. Keskusteltiin myös vastuuseen liittyvien vaihtoehtojen maksullisuudesta vastaanottajan näkökulmasta sekä mahdollisista valvonnan haasteista velvoitteiden seurantaan liittyen. Pohdittiin lisäksi, pystyykö ulosrajauksiin liittyen selvittämään tarkemmin, milloin kuljetetaan ammattimaisesti ja milloin ei. Nostettiin myös esiin jätteiden mahdollinen päätyminen kuntien luvittamille kaatopaikoille, mikä omalta osaltaan voi selittää heittoja jätemäärissä. Todettiin, että sääntelyn valmistelua jatketaan keskustelun pohjalta.

8. Jätetiedon julkisuus, Sirkku Jaakkola, YM

Sirkku Jaakkola esitteli jätetiedon julkisuutta ja saatavuutta koskevaa selvitystä sekä aihealuetta koskevaa sääntelyä. Tunnistettuna puutteena on ympäristötietodirektiivin kansallisen implementoinnin riittämättömyys. Direktiivin edellyttämiä rajoituksia salassapidon perusteisiin ei ole saatettu voimaan lailla. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että julkisuuslakiin olisi ollut aihetta lisätä säännös, jonka mukaan ympäristötietoon kohdistuvaa salassapitoperustetta – mukaan lukien liikesalaisuutta – on tulkittava suppeasti ja otettava huomioon tiedon ilmaisemiseen liittyvä yleinen etu. Ympäristötiedon levittäminen ei toteudu tällä hetkellä, kun tietoja annetaan vain pyynnöstä ja vain viranomaisilla on pääsy tiettyihin tietoihin. Esiteltiin säännösehdotus, jonka tavoitteena on selvittää nykytilaa sen osalta, mitkä jätetiedot ovat julkisia ympäristötietoja. Tämä muun ohella helpottaisi tietopyyntöjen käsittelyä, yhtenäistäisi tiedonluovutuskäytäntöjä viranomaisissa ja mahdollistaisi jätetiedon paremman hyödyntämisen.

Keskustelussa nostettiin esiin toimijoiden huoli liikesalaisuuksiin liittyvien tietojen osalta ja viitattiin myös jätevakuuteen toimijoiden näkökulmasta. Vastauksena todettiin, että nykyisin yritys voi merkitä SIIRTO-rekisteriin, jos kyseessä on liikesalaisuustieto, ja näitä merkintöjä on tehty erittäin vähän. Todettiin, että jätevakuuksiin ei tässä ole otettu kantaa, koska vakuussääntely perustuu pääosin ympäristönsuojelulakiin, mutta asiaa pohditaan jatkovalmistelussa. Pohdittiin myös, tuleeko tieto jätetiedon pyynnöstä toimijoille. Todettiin, että sääntelyn valmistelua jatketaan syksyllä.

9. Tiedoksi: tuottajavastuujaoston työn tilanne

Tuottajavastuujaoston 7 kokous pidettiin 13.6. Seuraava kokous pidetään 30.9. työpapana, jossa teemana on vapaamatkustuksen vähentämisen keinot. Todettiin, että 24.10. kokouksessa viimeistellään jaoston ehdotus mahdollisine eriävine ja täydentävine mielipiteineen, ja ehdotus valmistuu 10.11. pidettävään työryhmän kokoukseen.

10. Päätöskeskustelu kevään 2025 osalta ja katse loppukauteen

Puheenjohtaja Anna-Maija Pajukallio esitteli tilannekatsausta työryhmän tähänastisesta työstä. Keskusteltiin muiden hallinnonalojen sääntelyiden linkittymisestä kiertotalouslain valmisteluun, EU-vaikeuttamisesta sekä valmistelun kiireisestä aikataulusta. Toivottiin myös yleistä koontia kiertotalouden sääntelystä yli hallinnonalojen, johon todettiin, että [Kiertotalous-Suomen \(KISU\)](#) sivuilta löytyy yleisesti ottaen kootusti tietoa kiertotalouden keskeisistä säädöksistä.

Todettiin, että siirrytään kesän jälkeen työskentelemään pykälien parissa, jolloin myös rajauksia aletaan tekemään.

11. Muut asiat

Ei muita asioita

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Anna-Maija Pajukallio päätti kokouksen klo 14.35.

Jakelu

Työryhmän jäsenet ja varajäsenet, pysyvät asiantuntijat